

Några röster från de första åren...

Text: Sara Brinkberg

Gösta Hultén

Journalist och författare. Medgrundare av SAK 1980.

Varifrån kom ditt engagemang för Afghanistan?

Mitt engagemang kom nog ur den vrede jag kände över Sovjets skamlösa övergrepp på ett litet grannland och den tystnad och de undanflykter som först präglade svenska media.

Vilket är ditt första minne från Svenska Afghanistankommittén? Och ditt starkaste?

Mitt första minne är från grundarmötet, jag tror det hölls i februari 1980. Vi var bara fem personer med Afghanistanforskarna Anders Forsberg och Jan Samuelsson som kärna. Mina starkaste minnen är från mötet med en stamledare som jag intervjuade under Afghanistantribunalen, när han beskrev hur en tusenårig nomadkultur slogs i spillror av kriget. Den stora demonstrationen i mitten av 1980-talet med 5000 deltagare och Abdul Haq som huvudtalare var också minnesvärd.

Vad anser du är det viktigaste som Svenska Afghanistankommittén har uträttat under det 30-åriga arbetet?

Att SAK under olika regimer ändå lyckades bygga upp en hjälp som nått vanliga afghaner och som verkligen gjort skillnad till det bättre för många.

Hur ser du på Svenska Afghanistankommittén idag?

Arbeta för fred och mot förhärskande nykoloniala tankar om att Afghanistan inte kan styras av afghanerna själva. Fortsätt stödja utbildning och sjukvård, men håll på integriteten mot en korrupt regim. Glöm inte mänskliga rättigheter och de fångar som nu hålls i tortyrfångelser utan rättegång. Stöd att afghanska flyktingar som behöver skydd här inte kastas ut som nu.

Sisela Björnsson

F d universitetsadjunkt och medgrundare av SAK 1980.

Varifrån kom ditt engagemang för Afghanistan?

Det kom som en naturlig följd av mitt antiimperialistiska intresse, då Sovjet anföll. Tidigare hade jag framförallt läst Jan Myrdals bok Kulturers korsväg.

Vilket är ditt första minne från Svenska Afghanistankommittén? Och ditt starkaste?

Det första mötet hade vi ju hemma hos mig. Vi var fyra personer, så det är ju också mitt första minne. Från den första tiden kommer jag bland annat ihåg hur vi förfärdigade en enkel stenciltidning. Sedan kommer jag ju också ihåg hur vi gjorde vår första riktiga tidning.

Vad anser du är det viktigaste som Svenska Afghanistankommittén har uträttat under det 30-åriga arbetet?

Det är svårt att besvara en sådan fråga men jag tycker nog att kampen mot den sovjetiska ockupationen som var det första också var viktigast. Jag beundrar också den kamp som förts för skolor och att man lyckats ge flickor möjligheter till skolutbildningen även under talibanregimen.

Karin Ahrland

Fd riksdagsledamot och ordförande i Svenska Afghanistankommittén i två omgångar.

Varifrån kom ditt engagemang för Afghanistan?

Det var självklart för mig att engagera mig när en stormakt av Sovjets typ tågade in i ett litet land. Jag tycker att man alltid måste ställa upp för mindre stater som blir attackerade av större.

Vilket är ditt första minne från Svenska Afghanistankommittén? Och ditt starkaste?

Mitt första minne var att jag fick reda på att Svenska Afghanistankommittén fanns. Jag satt i riksdagen så jag fick ett "tiggarebrev" som jag svarade på. Ett annat minne är när jag blev invald i styrelsen och det första styrelsesammanträdet i den lite torftigt inredda lokalen där vi satt. Det var på söder, i en källare av något slag. Jag minns att jag inte tyckte att det gick till som i riksdagen; det var inte samma ordning på sammanträdet. Och jag är formalist. Men jag behövde inte för ett ögonblick tvivla på folks engagemang. Ett starkt minne är demonstrationerna vi hade. Det var en enorm uppslutning. Mitt första stora intryck från Afghanistan var när jag var i Kabul under talibantiden och såg en kvinna i burka som satt på gatan och försökte tigga med ett barn i famnen. Det kommer jag aldrig att glömma, jag kan än idag se henne framför mig.

Vad anser du är det viktigaste som Svenska Afghanistankommittén har uträttat under det 30-åriga arbetet?

Jag kan inte bestämma mig för om skolorna eller sjukvården är det viktigaste som SAK har uträttat under det 30-åriga arbetet. Men det är nog skolorna ändå. Jag tror på utbildning.

Hur ser du på Svenska Afghanistankommittén idag?

Jag tycker egentligen att det är fantastiskt att vi kunnat växa och fortfarande arbetar uthålligt. Att intresset fortfarande är så stort och inte har varit något övergående tycker jag är bra. Det fanns ju de som ville lägga ner kommittén efter att Sovjet hade lämnat Afghanistan.

□